

Pohjoisen Lahden asukasilta Ahtialan koululla 23.5.2024

Asukasillassa esiteltiin ajankohtaisia hankkeita Pohjoisen Lahden alueella. Tilaisuudessa oli järjestetty myös aikaa keskustelulle ennen ja jälkeen esitysten. Asukkailla oli myös mahdollisuus kommentoida leikkialueiden palveluverkon suunnitelmia ja jättää muuta palautetta.

Tilaisuudessa oli kaupunginorganisaatiosta paikalla vuorovaikutussuunnittelijat Ilona Reiniharju ja Juuso Heinämäki, asemakaava-arkkitehti Markus Lehmuskoski, kaupunkikuva-arkkitehti Armi Patrikainen, yleiskaava-arkkitehti Johanna Sääksniemi, kaupunginpuutarhuri Kirsi Kujala, kaavoitusarkkitehti Marja Mustakallio, hyvinvointikoordinaattori Maikki Suhonen, projektipäällikkö Simo Lahtela, kaupunginjohtaja Niko Kynäräinen

Tilaisuuteen osallistui paikan päällä 21 ja etänä 11

Esiteltävät aiheet

Tilaisuuden avasi Ilona Reiniharju.

Tilaisuus käynnistyi haastattelulla, jossa hyvinvointikoordinaattori Maikki Suhonen haastatteli kaupunginjohtaja Niko Kynäräistä. Haastattelussa Kynäräinen totesi, että taloustilanne puhuttaa tällä hetkellä Lahdessa paljon, ja leikkauksia ja supistuksia tulee valitettavasti Lahdessa toteutumaan. Taloustilanteeseen on viime vuosina vaikuttanut muun muassa sote-uudistuksen valtio-osuudet. Tällä hetkellä työskennellään kovasti uusien yritysten ja asukkaiden houkuttelemiseksi Lahteen. Positiiviseksi puoliksi hän näki korkeakoulujen kehittymisen kaupungissa. Kaupunki haluaa jatkossakin kehittää voimakkaasti imagoaan opiskelijakaupunkina ja ympäristökaupunkina.

Maikki Suhonen esitteli myös osallistuvan budjetoinnin hankkeita pohjoisella alueella. Merrasjärven pitkospuut uusitaan tänä vuonna. Myös roskiksia on alueelle toivottuja niitä tullaan lisäämään. Sen sijaan Alasenjärven jäätien kustannukset arvioitiin alakanttiin, joten se jäi toteuttamatta. Säästyneitä varoja pohditaan käytettäväksi alueella muilla tavoin. Ankkurirannan nurmikoita toivottiin muutettavan niityiksi ja töitä edistetään tulevilla talkoilla elo-syyskuussa. Muita toteutettavia hankkeita ovat makkaranpaistotapahtuma Mukkulaan,

jalkapallomaalit ja penkit Kunnakseen, sekä Puttikoripari Merrasojan pituusheittoväylän yhteyteen.

Seuraavaksi Marja Mustakallio esitteli Niemenrannan alueen kaavoitusta. Alue vapautuu tulevina vuosina teollisuudelta asumiseen. Niemi on kokonaisuudessaan monin tavoin potentiaalista aluetta teollisuuden, yritystoiminnan ja koulutuksen alueena. Niemenrannan vaiheittainen muutos avaa pääsyn rantaan ja asumisen lisäksi uusia mahdollisuuksia virkistäytymiseen ja palveluille mm. lähikaupalle. Alue on yksityisessä omistuksessa. Alueen kehittyminen lähtee liikkeelle 1. asemakaava-alueen kaavan tultua lainvoimaiseksi rakennusten purkutöillä, uusien tonttikatujen ja kunnallistekniikan rakentamisella sekä rantaraitin rakentamisella. Kokonaisuudessaan valmiille alueelle voisi sijoittua 1600-1800 asukasta. Ensimmäisessä vaiheessa alueelle sopisi 600 asukasta. Niemenranta on myös kaupunginjohtajan mukaan keskeinen kehittämiskohde Lahdessa, sillä se palvelee alueen palvelujen ja liikkumisen kehittymistä sekä edesauttaa myös korkeakouluopiskelijoiden houkuttelevan opiskelija-asumisen ja kampusympäristön kehittämistä.

Seuraavaksi asemakaava-arkkitehti Markus Lehmuskoski esitteli ehdotusvaiheessa olevaa asemakaavoitusta Myllypohjan koulun tontilla. Koulutonttia laajennetaan, jotta monitoimitalo mahtuu alueelle ja vanhan päärakennuksen yhteyteen. Monitoimitalo rakentuu myös vanhojen opettajien asuinrakennusten ympärille. Yhtä näistä vanhoista rakennuksista esitetään säästettäväksi.

Simo Lahtela esitteli Tilakeskuksen näkökulmia hankkeeseen. Alasenjärven peruskoulu, päiväkotit ja kirjasto siirtyvät Myllypohjan kokonaisuuteen. Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 27M€ ja se toteutetaan projektiallianssi -hankkeena, kuten kaupungintalonkin hankkeessa. Puuta käytetään hankkeessa tarkoituksenmukaisella tavalla esimerkiksi pintarakenteissa. Hankkeessa selvitetään aurinkoenergian käyttömahdollisuuksia. Monitoimitalo olisi tarkoitus tulla käyttöön elokuussa 2026.

Arkkitehtipalvelun Tero Weman esitteli monitoimitalon toimintoja etäyhteyden päästä. Alueellinen kirjasto sijoittuu vanhaan osaan. Liikuntasali tulee myös varattavaksi asukaskäyttöön. Myös muissa sosiaalityötiloissa ja piha-alueilla mahdollistetaan yleinen

asukaskäyttö. Koulun vanha osa remontoidaan terveelliseksi ulkopuolisen asiantuntijan valvonnassa.

Yleiskaava-arkkitehti Johanna Sääksniemi kertoi pitkän aikavälin suunnitelmista pohjoiseen Lahteen. Lahden suunnan ehdotus on nyt nähtävillä kesäkuun loppuun asti. Tuleva yleiskaava korvaa aikaisemman vuoden 2030 yleiskaavan ja kaksi osayleiskaavaa. Pohjoisessa Lahdessa muuttuu nykyiseen suunnitelmaan nähden esimerkiksi muutamat asuinalueiden rajaukset. Uusia elinkeinoelämän alueita on kaavoitettu Holman ja Lehmuksen alueille. Parhaillaan selvitetään myös Ahtialan selkätien katkaisua ajoneuvoliikenteeltä. Pohjoisella alueella on myös merkittäviä maisemapeltoja ja kyläalueita, joita ollaan nyt merkitsemässä yleiskaavaan.

Rakennusvalvonnan asiantuntija, kaupunkikuva-arkkitehti Armi Patrikainen kertoi tilaisuudessa rakentamislain ja rakennusjärjestyksen muutoksista. Rakentamislaki muuttuu ensi vuoden alussa. Muutoksia on tulossa ainakin lupatyypeihin. Asukkaita kannustetaan olemaan yhteydessä rakennusvalvontaan kaikissa rakentamiseen liittyvissä kysymyksissä.

Kaupunginpuutarhuri Kirsi Kujala esitteli ajankohtaisia asioita viheralueista ja leikkipuistoista. Leikkialueiden palveluverkkotarkastelu on valmistunut. Lahti on tunnettu kattavasta leikkipalveluverkostaan. Nyt kustannusten vuoksi joitakin paikkoja joudutaan karsimaan. Toisia leikkialueita puolestaan kehitetään monipuolisemmaksi.

Kysymyksiä ja keskustelua

Joitakin vastauksia on täydennetty muistioon tilaisuuden jälkeen.

Mikä on Niemeen kulkevan ratapohjan tulevaisuus?

Selvityksessä. Niemen teollisuusrata ja maapohja on pääosin valtion. Viimeinen radan käyttäjä oli Viking Malt, jolla ei ole enää radalle käyttöä. Kaupunki on neuvotellut Väylän kanssa alueen muuttuvasta maankäytöstä Niemenrannan alueella sekä raiteiden ja rata-alueen poistamisesta Niemenkadun ja Aniankadun risteuksen kohdalla ja alueen kunnossapidon siirtymisestä kaupungille.

Koko Joutjärvi-Mukkula rataosan lakkauttaminen edellyttää ratasuunnitelman laatimisen. Ratasuunnitelmassa tulee tutkia laajemmin radan tilanne ja mm. radan muun osuuden mahdolliset yritysten tulevaisuuden pistoraidevarautumiset. Suunnitelman hyväksyy liikenne- ja viestintäministeriö (LVM). Väylävirasto tarkistaa omalta osaltaan koko Joutjärvi-Mukkula rataosan poiston edellytykset.

Jos Joutjärvi-Mukkula rata lakkautetaan, se mahdollistaisi ratapohjan hyödyntämisen tulevaisuudessa esim. virkistyskäyttöön sekä jalankululle ja pyöräilylle Ahtialan suuntaan.

Miten työturvallisuutta ja oppilasturvallisuutta arvioidaan Myllypohjan monitoimitalon hankkeessa?

Suomessa turvallisuussäädökset ja -ohjeet luovat hyvän perustan tilojen sekä piha-, leikki- ja liikunta-alueiden suunnittelulle. Oppilaiden ja päiväkotilasten turvallisuuden varmistamista määritetään tarkkaan jo asetuksissa, mutta myös tilaajan suunnitteluohjeissa.

Työmaan työturvallisuus perustuu samoin voimassa oleviin säädöksiin ja niiden noudattamista valvotaan koko hankkeen ajan niin tilaajan kuin pääurakoitsijan toimesta. Hankkeelle on aina nimettävä rakennuttajan puolelta turvallisuuskoordinaattori, joka huolehtii kaikkien hankkeen osapuolien osallistuvan turvallisuusasioiden noudattamiseen. Työmaavalvojat valvovat osaltaan päivittäin työturvallisuuden toteutumista työmaalla.

Miten varmistetaan, että sisäilmaongelmia ei synny Myllypohjan monitoimitalon remontin myötä?

On huonoja esimerkkejä kosteus- ja sisäilmavaurioisista rakennuksista ja niiden korjaamisesta. Niistä on opittu ja rakenteet käydään kaikissa nykyhankkeissa perusteellisesti läpi. Rakennusten tutkimukset ovat merkittävästi laajentuneet ja tutkimusmenetelmät parantuneet verrattuna esim. 10–15 vuoden takaiseen aikaan.

Korjaus- ja korjausten seurantamenetelmät ovat myös kehittyneet ja yritysten sekä työntekijöiden osaaminen korjaamisen saralla on parantunut. Rakenteiden tiivyyttä parannetaan kaikissa korjaushankkeissa ja tiivistyskorjaukset tarkastetaan merkkiainekokein.

Lisäksi ulkopuolinen auditointi seuraa hankkeen etenemistä, esim. korjaussuunnitelmat

tarkastaa hankkeen ulkopuolinen asiantuntija. Työmaavalvojat seuraavat korjaustoimenpiteiden etenemistä ja myös dokumentoivat ne.

Onko joukkoliikennettä suunniteltu Sipurantietä pitkin Ahtiala-Takkula-Holma-Keskusta suuntaan? Tämä palvelisi Niemeen ja Satamaan liikkumista Ahtialasta?

Vastaus Lahden seudun liikenteeltä: Ahtiala – Holma välille säännöllisesti kysellään poikittaisliikennettä ja asia on meidän suunnittelussamme toki esillä. Näissä usein haasteeksi muodostuu potentiaalinen kysyntä. Varsinaisesti näiden poikittaislinjojen suunnittelua ei kovinkaan konkreettiseksi suunnitelmiksi ole viety, mutta asia on varmasti esillä tulevilla kilpailutuksissa. Se toteutuuko näitä, onkin sitten vielä avoinna. Tähän vaikuttaa toki paljon myös taloudellinen tilanne.

Tuleeko penkkejä lisää?

Vastaus. Penkit ovat usein toivottu, mutta usein myös toivotaan poistamista häiriön vuoksi.

Voisiko leikkialueille tehdä kuntoiluvälineet myös iäkkäille?

Kuntoiluvälineitä ei yleisesti ottaen rakenneta leikkialueiden yhteyteen turvallisuussyistä. Ulkokuntoiluvälineiden kehittäminen alueella on kuitenkin mahdollista. Kaupunki haluaa myös kannustaa ulkoilureittien aktiiviseen käyttöön.

Kysymys luontoliikunnasta: miten pohjoisen alueen lähiluontokohteet kehittyvät?

Merrasjärven pitkospuut uusitaan kesän aikana.

Sipuran latu- ja ratsastusreittien turvallisuutta on parannettu ja reitit ovat valmiit. Vuosi sitten valmistunut tunneli Ahtialantien alitse parantaa turvallista pääsyä reitille. Lisäksi Takkulan uimarannan jo vaarallinen laituri on vaihdettu.

Milloin Myllypohjan monitoimitalo on varmasti valmis? Vanhemmille on ilmoitettu syksyllä 2019 oppilaiden siirtyvän väistötiloihin syksystä 2020 alkaen ja että koulun laajennus tehdään vuosina 2021–2024. Mikä kestää?

Myllypohjan monitoimitalohankkeen valmistelutyö aloitettiin v. 2021 ja virallisesti hankesuunnittelutyö aloitettiin saman vuoden marraskuussa. Siitä eteenpäin hanketta on viety eteenpäin keskeytyksettä. Kaavamuutostyö lähti liikkeelle v. 2022 alussa ja hankesuunnitelma hyväksyttiin saman vuoden kesäkuussa. Hankkeen valmistelua jatkettiin mm. markkinavuoropuhelulla, allianssiasiantuntijan kilpailutuksella ja hankkeen kilpailutusasiakirjojen laatimisella.

Allianssihankkeen kilpailutusvaihe saatiin päätökseen kesäkuussa 2023 ja elokuussa aloitettiin kehitysvaihe, joka on loppumetreillä ja kun ensimmäiset työt kohteessa alkavat kesäkuussa 2024.

Hankkeen on määrä valmistua toukokuussa 2026 ja ottaa käyttöön elokuussa 2026.

Julkisille hankkeille ominaista on aikaa vievät valmistelu- ja selvitystyöt mm. tarveselvitys-, hankesuunnittelu-, kilpailutus- ja kaavamuutosvaiheiden osalta.

Laituri Alasen rannalta (Purorinteen leikkialueen vieressä) purettiin yllättäen. Miksi laituri purettiin? Tuleeko tilalle uusi laituri ja milloin? Toivottavasti Purorinteen asukkaat saavat myös oman pienen laiturin uintipaikalleen. Takkula sai jo omansa ja upea onkin.

Laituri poistettiin viime syksynä huonokuntoisena ja vaarallisena kaupungin sisäisellä päätöksellä. Laituri sijaitsi maankäytöllisesti yhteisalueella ja uuden rakentaminen vaatisi luvan kaikilta osapuolilta. Kaupunkitekniikan kunnossapito päättyi poistoratkaisuun. Uimarantoja on Alasenjärvellä Herrasmannissa, Viuhassa, Kaustinniityssä ja Takkulassa. Laiturit ovat Herrasmannissa ja Takkulassa. Tämän hetken taloudellisissa säästöpainneissa kaupunkitekniikka ei ole suunnittelemassa puretun tilalle uutta laituria, vaan keskitymme olemassa olevien uimarantojemme kunnossapitoon.

Paljon puhutaan Myllypohjan monitoimitalosta oheisine liikuntapaikkoineen. Mitä on tulossa Kunnaksen asukkaille pohjoisempaan, kun alueella loppuu koulu? Kai nyt jo ollaan miettimässä, miten Kunnaksen aluetta kehitetään, ja mitä lähiliikuntapaikkoja alueen lapsille ja lapsiperheille järjestetään?

Liikuntapaikkoja tarkastellaan Lahdessa kokonaisuutena. Toive Kunnaksen suunnalta on välitetty liikuntapalveluihin. Toteutuminen vaatii tässä haasteellisessa taloustilanteessa taloudellisten resurssien saamista investointiohjelmaan. Kuivapuiston leikkialueella on kaupunkitekniikan ylläpitämä kenttä ja välineistö.

Minkälaisia suunnitelmia on maankäytölle Koivukummun alueelle tulevaisuudessa?

Voimassa olevassa yleiskaavassa on asumiselle suunnattuja alueita. Alueella on myös maisemapeltoja. Nyt meneillään olevalla yleiskaavakierroksella on Lehmuksen alueelle tehty varausta elinkeinoemän tarpeisiin.

Muistion kokosi vuorovaikutussuunnittelijat Ilona Reiniharju ja Juuso Heinämäki